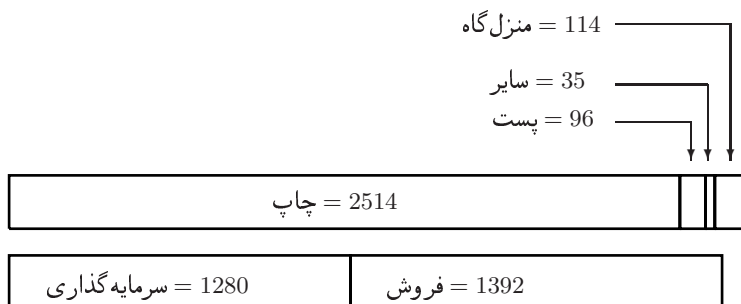

آینده ی گاما

احمد شریعتی

شماره ی 18 گاما هم منتشر شد. هجده فصل-پیاپی، تقریباً مرتب، گاما منتشر شد. اما معلوم نیست هم چنان به همین صورت منتشر بشود یا نه. در این جا می خواهم مشکلات انتشار گاما را با خواننده ها ی گاما در میان بگذارم.

ابتدا چند عدد: دخل و خرج گاما در 15 ماه گذشته، یعنی از ابتدا ی دی ی 1385 تا آخر اسفند 1386 در نمودار زیر آمده است. عددها بر حسب 10000 ریال اند. طول میله ها متناسب است با اندازه ی آن ها.

منظور از سرمایه گذاری پول ی است که ویراستاران گاما پرداخته اند. فروش هم یعنی تمام فروش ما در همین بازه ی زمانی که هم شامل فروش شماره ها ی قبل است، هم اشتراک شماره ها ی آینده. فکر می کنم پس از سه سال این عددها را می توان نشان گر حالت تعادل گاما دانست. فروش تقریباً 1,400,000 تومان در مدت 5 فصل، با توجه به این که هر شماره از گاما تقریباً 1200 تومان فروخته می شود، یعنی در هر فصل تقریباً 240 شماره از گاما فروش می رود. به هر حال، نمودار بالا نشان می دهد که احوال گاما مصداق این شعر سعدی است که

بر احوال آن کس بیاید گریست / که دخلش بود نوزده، خرج بیست.

در تاریخ نگارش این متن، کم تر از 120 نفر مشترک گاما بودند. از این عدد تقریباً 80 نفر دانش جواند، 30 نفر استاد اند (استاد به معنی ی عام، یعنی دانش گاهی)، و 5 کتابخانه ی دانش گاهی! البته پیش تر تعداد مشترک ها ی گاما بیش تر بوده است. فهرست مشترک ها ی گاما نشان

می‌دهد که اغلب مشترک‌ها دانش‌جوها یِ دو یا سه دانش‌گاه یِ بوده اند که به نوع یِ گاما توسطِ ویراستارانِ آن، یا دوستانِ آن، به دانش‌جوها معرفی شده است. اما ضمناً از آمار این طور بر می‌آید که مشترک شدنِ این عده موقت است. اکثراً پس از فارغ‌التحصیل شدن دیگر تجدید اشتراک نمی‌کنند. استقبالِ هم‌کارانِ دانش‌گاهی یِ ما هم بسیار جالب است. از چند استثنا که بگذریم، در بهترین حالت، هم‌کاران و دوستانِ ما انتظار دارند گاما را مجانی برای ایشان بفرستیم.

با این حساب، به معنی یِ استقبالِ فیزیک‌پیشه‌ها و دانش‌جوها یِ فیزیک، گاما ناموفق بوده است. البته در مقایسه با تنها مجله یِ دیگر فیزیک، یعنی مجله فیزیک اوضاع به این بدی هم که به نظر می‌رسد نیست. مجله فیزیک را مرکزِ نشرِ دانش‌گاهی منتشر می‌کند، که بودجه یِ دولتی دارد، و این یعنی یارانه. دست‌کم در حرف، انجمن فیزیک آن را برای یِ اعضا یش می‌فرستد. اما وضعِ آن مجله هم بهتر از گاما نیست.

اما، به گمانِ من، گاما موفق بوده است، و باید ادامه یابد. موفق بوده است، به این معنی که توانسته 18 شماره را با کیفیت نسبتاً خوب یِ در آورد. حالا به این آمار توجه کنید. در 17 شماره یِ اولِ گاما، متوسطِ تعدادِ صفحه‌ها 72 بوده (یعنی 1224 صفحه)، که تنها 151 صفحه اش ترجمه بوده، یعنی 12% ترجمه!

به نظر نمی‌رسد در چند ماهِ آینده تغییرِ عمده ای در روندِ استقبال از گاما روی بدهد، یا قرار باشد از جایی کمک یِ به گاما بشود. ما برای یِ تقریباً دو شماره یِ دیگر، یعنی تا شماره یِ 20، کاغذ و مقوا و زینک خریده ایم، و بنا داریم تا شماره یِ 20 را به همین ترتیب یِ که بوده در آوریم. اما پس از آن چه؟ یا باید تعطیل کنیم، یا روشِ انتشارِ گاما را عوض کنیم. این دومی خیل یِ بهتر است. می‌توان گاما را فقط به صورتِ الکترونیک در آورد، که در آن صورت برای یِ مصرف‌کننده رایگان خواهد بود. ویراستارانِ گاما باید هزینه ای بپردازند — که خیل یِ کم‌تر از چیزی است که فعلاً می‌پردازند — تا گاما به صورتِ الکترونیک در آید. نویسنده‌ها یِ گاما باید مثلِ قبل، بدونِ توقعِ مزد، چیز بنویسند، و همین. البته، یک احتمالِ بسیار کم این است که در چند ماهِ آینده استقبال از گاما یِ کاغذی آن قدر بشود که بتوانیم به چاپِ کاغذی یِ گاما ادامه بدهیم، اما من شخصاً به چنین روی‌دادی دل نبسته‌ام.